

UNIVERSUL LITERAR

CRIMA INGROZITOARE A UNUI PRIMAR. — (Vezi explicația)

NOTELE SAPTAMANTII

UNIREA PRINCIPATELOR

Sărbătorina măine o aniversare din cele mai scumpe întregului neam românesc, aniversarea unirii celor două principate, din a căror contopire s'a durat România și din al cărei entuziasm a eșit România de azi.

Credincioși trecutului cel mare, trecutului celor ce au visat, au muncit și au văzut înfăptuindu-li-se visul, nu credem a putea aduce mai cald primă de entuziasm aniversării de măine, de cât amintindu-ne de unul din marii vizitatori ai trecutului. Avem dinainte câte-va rânduri ale marelui Costache Rosetti dinainte de 1857.

Le reproducem aici cî model de entuziasm ca model de simțămînt românesc, ca model pentru toată tinerimea de azi și de măine, căreia i se cuvina să înțeleagă mai adînc toată însemnătatea momentului Unirii.

Scrie C. A. Rosetti :

„In adevăr, starea de azi nu este oare ca a naturii cu câte-va ceasuri înaintea furtunii?”

„Pământul uscat pînă în pîrteci se svârcolește sub rază soarelui și rămele se țărăsc prin crăpăturile lui ca vișul prin săbăriturile inimilor voastre. Atmosfera plină de miezme înecă omul ca regii voastre celo nedrept.”

„Arborii cei mari aplică împărăteasca lor frunte gîlbenuită înaintea timpului, și frunzele cad pe pământ ca diamantele coroanelor în ziua revoluțiilor. Strigătul poezilor, mestecîndu-se cu șeratul vînturilor și detunăturile tunetului, cu suspinele poporului, cu șeratul bizonilor și detunăturile tunetului vestește sosirea furtunii, refuzarea și mîntuirea naturii întregi.”

Mai la vale :

„Curcubeii sfînt ai legii celei nouă, cum să nu cred în tine, cănd văd astăzi apele potopului abătute și moarte din minut în minut a fundându-se în abîntele pământului, corbi făcînd pe capetele vrășmașilor noștri, și perambulînd cu ramura de maslin jărîndu-se de asupra capului meu. Revoluțione! Scînteie sfîntă a sufletului țezilor, cum să nu cred în tine cănd România, unde mi s' de bătănie vegheză pe mormântul tău, căldura și din ce în ce mai mult dezamărește inimile românilor, circula din vine în vine și tresaltă chiar și pama mea”.

Mai la vale :

„Și-apoi, este cada culpă, cî ce crede că nașterea lui va fi?”

„Părlite fie buzele ce vor rîde, mute fie gurile ce vor cînta nașterea mea, căci, cu mâna pe mormântul maicei mele spun c'am crezut și cred acum că România va să trăiască sau să moară luptîndu-se pentru libertate: că stăruie și luptă pe cer ca soarele Orientului, și că lumina pe jumătate de se va apăsa acum pe dînsa, România toată în unire o va ridica ve omerni săi.”

„Spre voi dar, tineri români, se întoarce inima mea, căci numai în inimile cele tinere este virtutea omare și adevărata energie cea necoruptibilă, curățenia cogitativă, voința cea curată și dreptă ce mobilază tot ce se ținge de dînsa, mărinimia, devotamentul, sacrificiul, inspirațianca, exaltațianca, amorul, flacăra cea sfîntă și neatinată de nici o patimă și de nici un interes, ce arde neîncetat pentru libertate și dreptate.

„Tineri români! pentru lumea cea nouă ne trebuie omenii noi, pentru lumea de libertate și de frăție ne trebuie suflete tinere, nelănțuite cu obiceiuri, suflete drepte, nesbărite în nedreptăți, inimi ce umede încă de laptele maicei lor pot îmbrășișa cu iubire România întregă.

„O! ascultă-mă un minut, tineri-

me dulce, lume nouă, lume fără margini, lume de iubire, frăție și dreptate, ia-mă, ia-mă cu tine un minut, căci, cu toate neputințele mele, te iubesc cum iubeste mama nădejile bătrănelilor sale; ia-mă, căci mă dau ție cu totul, din inimă și fără tocmală. Eu nu am a tocmi cu tine! este puțin, foarte puțin, orf cât de mult aș avea să-ți dau, căci sufletu-mi, slab de zile trecute, era să se stingă măine pe un pământ străin, cănd tu mă vei duce în România cea mare, una și nedespărțită, în lumea de frăție și de libertate, în împărăția Dumnezeului celui nou, ca'm mîrlinciu credinței și al amorului să mă retrag lângă mormântul maicei mele, cum se stingea lumina candelă la lumina soarelui”.

PALAVRAGIUL

de EM. GĂRLEANU

Îmi părea grozav de bine că-l vedeam. Nu-l întâlnisem de vre-o cinci ani, și'n răstimpul acesta numai de câteva ori avusesem vești despre el. Stăm și-l priveam cum citea, de cealaltă parte a mesei, după ce ne spusesem multe și de toate. Peste unii omenii vremea trece cum trece un vînt ușor de-asupra cîmpului, abea abea dacă apleacă tulpina ierburilor. Eă încăruntisem și lorgu Sofron rămăsese tot cum îl știam : rumân, cu mustața și părul negre, cu ochii vii, cu glasul limpede, spălucit cum obișnuia să fie; doar că nu mai stătea așa de înfapt ca altă dată. Privindu-l îmi aminteam de atâtea întâmplări hazlii, și mai ales de mîncîturile stranice, adese rate întâmplări omerice, cu care Sofron își făcuse trecutul și pe care le povestea cu o înfăptuire de adevăr umiltoare.

Tocmai lucrul asta mi se părea că-l lipsea acum.

Cel puțin atîta cât vorbisem, vreme ceas și mai bine, nici o întâmplare cîndată nu-mi mai înșirase. Vra să zică anii tot furăcî călcîcova Vîntul ori-cît de ușor înalțîndu-se tot în scurta cea de cîmpulac.

Și cum îl priveam astăzi, hîg de seamă că-l legat la mîini. Tot vroiam să-i curmă cititul, începîndu-l vorba :

— La mai lasă gura, dragul meu. Nu ne-am văzut de atîta vreme. Mai fînce e să vorbim... Dar ce ai la mîni ?

Sofron, care în vreme ce-l spusese asta; pusese gazeta la o parte, întîndu-mă și-mi arată :

— O părticică întreagă frate: un buboiu grozav. De o lună întregă de cînd se țin de capul meu : unul după celăl, altul la umăr, de abea mă vîdeai de ăia și poftim, asta îi în loc.

Tocmai vroiam să-l învîț o doctoare băbească, să scape de pociosul ce-l căsese pe cap, cînd se oprește la masa noastră un prieten al meu cu nevastă-se. Necula, Șumlea, care nu gîsise nici un loc liber în cătenea.

— Ne dai ve ?

— „Cu plăcere vai de mine”, îi răspund, și sculîndu-mă, le prezint pe Sofron.

Vorbînd cu era Sofron, ne încălîmîm repede, într'un sfert de ceas parcă ne cunoșteam de cînd lumea. Și dintruna intră-ăla, Șumlea se lovește și el cu privirea de mîna lui Sofron. Îi întreabă :

— Dar ce aveți ; văși rîni la mîni ?

Sofron surăde pe sub mustăți, aruncă o privire furie spre nevasta prietenului, apoi, cu un glîs de taină, ferit oare-cum, îngîmă :

— M'a rînit.

Și cum prietenul și cu femeea acestuia îl priviră oare-cum nedumeriți, Sofron se plecă și, din vîrfurile buzelor, îi desluși :

— Un duel !

Un duel nu e doar o nimica toată. Doamna se înroși de plăcere, bărbatul ardea să știe totul. Eă rămăsese cu gura căscată.

Șumlea îl cercetează, făcînd pe nepăsătorul, ca să arate nevestesei că nici pentru el lucrurile astea nu s' streine :

— O chestie de onoare?... o înșulă?... Foarte frumos ! Și eă sunt pentru duel... Mai ales cînd o vorba de o femeu...

Sofron tace.

— Văși bătut azi ? întreabă doamna.

Sofron surăde, și iar, în taină :

— Azi dimineață, la 4 ceasuri.

— Apoi către Șumlea :

— O femeu, pentru o femeu.

— Foarte frumos !

— Și încă pentru o femeu pe care n'o cunoșteam. Mă rog, să vă povestesc, — deși lucrul e așa de tainic în cât nici gazetele n'o să vorbească, dar nădăduesc că ce voi spune va rămîne numai între noi.

Șumlea îi încredințează :

— Mă rog, aveți cuvîntul nostru.

Sofron începuse :

— Aseară, eram cam pletici, citisem gazetele, văzusem toate murăriturile pe care partidula noastră gîsenc o plăcere să și le arunce unul altuia prin foțele lor, ce să fac, mă întrebă Hai pe stradă ! Calea Victoriei e cî se poate de interesantă pe la șase ceasuri seara, în zilele acestea de toamnă cînd femeile mai pot încă să-și poarte rochiile cu culori băltoare la ochi—ertați doamnelor, care văzusem, — iar bărbății să-și poarte pociosurile aceste îmbrăcăminte pleticoasă și netrebitoare: doplîminte, ca-și șosoni... Femețioțigăre !

Șumlea, care-l răpede o țigară și nu întreprinsă povestirea, mai ales că și nevasta îl dejenise :

— Uscă, Nicula, nu mai fuma. Ascultă !

— Apoi, urmă Sofron, cum trecam prin fața Episcopiei, văd un grup de bărbăți stînd așa pe trotuar că nu mai aveam pe unde să treci. La urma urmei, nu caut nimeni ned în pantă, vreau să mă dau jos de pe trotuar, cînd văd că se apropie o doamnă și că vînd să treacă, domnișor, nu mai că nu-i fac loc, dar că-ăm dîntre dîmși îi spune și o o-buzăniște. Mă întorc, și, așa ca să mă împînzărez, zic :

— „Ce imbecil !” M'a auzit, firește.

— „Domni !” mă întreabă. Îi dau cărtea de vizită. Pînă la opt ceasuri martorii orăndușeră toate. La patru dimineața ne-am bătut l-am lovit la piept, el la mîni.

Încercîmîm ! Va să zică nu se schimbăse prietenul meu lorgu Sofron. Mă uitam la femeea prietenului : plăcerea i ridica sângele în obraz. Șumlea nici el nu-și putea ascunde bine mulțumirea că făcuse cunoștința unui om viteaz.

— Și cînd te gîndești, urmă Sofron, că femeea aceea habar n'avea că pentru dînsa avusesse loc un duel și că nici odată poate n'o s'o mai întîlnesc în viața mea. La urma urmei nici n'ași mai cunoaște-o.

— Apoi, plecîndu-se :

— Tînărul e băiatul unui ministru. Înțelegeți de ce zărele aș să tacă !

După ce Șumlea plecă, poftindu-ne mai mult în cîntea lui Sofron, pe a doua zi la masă mă uit la prietenul meu și-i zic :

— Bine, frate, cum ț-a venit să trînești așa minciună ?

Sofron mă privește mirat :

— Ce minciună ?

— Asta cu duelul !

— Dar ție ce ț-am spus ?

— Ce, ai uitat ? că ai un buboiu ; n'ai avut trei în șir.

— Păi nici asta nu-i adevărat.

— Atunci ?

Sofron desface legătura; d'asupra mîinei văd o șgăritură :

— M'ăm zgăriat într'un ac.

— Bine neică, atunci de ce nu

mi-ai spus de la început ?

Sofron rîde.

— Nu-mi știi obiceiul ? Trebuia s'o mărese.

— Dar duelul ?

— Păi dacă pentru tine, vechiul prieten am prefăcut șgăritura într'o bubă, în ce era s'o prefac pentru o femeu frumoasă, pe care n'o mai văzusem nici odată.

Ce-i drept, la obiceiul prietenului meu mă gîndisem puțin măf înainte, dar cele ce povestise prea era din cale afară.

— Bine, știam eă că spui întîmplări cari avuseseră loc cu anii în urmă, dar așa...

— Și încă am uitat să-ți povestesc tot. Să-mi aduci aminte măine seară să-ți spun.

— Ce ?

Sofron se uită serios la mine.

— Cum e ? Că mi-ai fost martor în duel.

Bietul Lienschen

— de E. STERN —

Era într'o noapte friguroasă de toamnă, cînd bietul Lienschen, singur, singurel, stăpe stătea însoțit. Mama și tata îi murisese, iar camerei străine la care locuise făgăniseră din casă, pentru că spărsese un tălăș.

Vîntul sufla rece și pătrunzător pe străzile pustii. Lienschen, cînd că avea pe el numai o hămruță subțireă, tremura de frig. Se uită jinduț în sus pe la ferestrele luminoase și suspina trist :

— Ah, de a-și ști unde locuiește omenii buni, cari să mă lase nițel din odăul lor călduros, săracul de mine, copii părsit !

Negreșit că o să mor de frig în noaptea asta friguroasă de iarnă.

Pe cînd ofta și plîngea așa se auzi o muzică veselă. Rămîna dintr'o casă mare ale cărei ferestre de la etajul întâi erau luminate, tocmai cînd sta bietul Lienschen în fața lor. Îi se gîndia în sine :

— Colo, sus, locuiește omenii voștri ! Nu-i stăruie că-ăm să dă voce unui copil orfan înstrăinat colților din sala lor întîmpătoare !

Cu gîndul acesta intră în casă cea mare; urcă treptele în sus, și bătu la ușă.

Atunci eă un servitor, care purta o hămă împodobită cu galben.

Cum îl văzu pe bietul Lienschen îi strigă batjocoritor :

— „Ce durușe străngură, aici !”

— „Vreau numai să vă rog” zise Lienschen încurcat „să mă lăsați să mă gîndesc într'un colțisor din sala caldă, că tare mă e frig”.

— „E, hei ! copil prost !” mormăi servitorul, „ni-ași căpăta belcaș, dacă ț-ași da voie să intri. Ba bine că nu ! tu, cu străștile tale calice, să treci lângă băgeți și obraze subțiri !”

Atunci Lienschen plînge, căci nu era deloc vîntul lui că avea pe el un costum șgărit și încă-l avea pe acesta singurul !

Urcă un cat mai sus. Cînd se apropie, auzi un foc pălpînd vesel. Și iată că bietul Lienschen se bucură din suflet, fiindcă zgomotul pălpîntului îi părea d'o mie de ori mai frumos, de cît armonia muzicii. Își luă inima în dinți și bătu în ușa bucătăriei. După o ciocănitură se ivi o bucătăreasă bătrîna și grasă, care întrebă pe copil ce aduce.

— „Ah !” oftă Lienschen „nu a-duc nimic ! Sunt un biet copil orfan și vreau să vă rog să-mi dați voie să mă încălzesc la focul bucătăriei”.

— „Ce e ? !” strigă bucătăreasa „bucătăria nu-i locaș de pungaș. Hai, — și să pleci, — c'altminteri, — !...”

Bucătăreasa cea grasă s'a făcut roșie de mînie și apucă o lingură mare de bucate cu care amenință. De data asta Lienschen plînsese și mai amaric ca înainte, pentru că

...ese opropit să fie băjăcit ca un
moț.

Urcă încă un cat mai sus și aci
dădu într-o sală întunecoasă. De ne-
voe căută mult timp, fiindcă nu ob-
servase gaura ușii care luca ca o
stea luminoasă în întunecul nopții.

Bietul copil se uită prin gaura
ușii și văzu un om cu barba albă,
scriind la masă înaintea unei lămpi
mari. Pe masă era rânduie un teanc
înalt de cărți. Lienschen bătu și în-
tră sfios. Ah! ce bine-l făcea căldu-
ra! Rugă cu lacrămile în ochi pe o-
mul cu barbă albă, ca să-l dea voie
să-și petreacă la sobă un moment
din noapte. Bătrânul se posomorî
și zise:

— „Ai pofti să rămâi la mine?!
Nul astă nu se face; mă turburi la
lucru. Inșă vreau să te ajut cu ceva!
Ține un heller!“

Lienschen ieși cu hellerul său a-
fară din odaia călduroasă, în noap-
tea înghețată și dibui prin întune-
ric, tot mai sus. Bătu iar în o ușă.
După ce ciocăni de 3 ori, se deschise
ușa și băgă de seamă că ajunsese în
pod.

Printr-o fereastră mică și rotundă
stelele priveau prietenos înăuntru.
Bietul Lienschen se gândi în sine:
„Ai vrea să te încălzești într'un loc!
Măcar că este frig și aci, tot nu bate
vântul atât de pătrunzător ca a-
fară“.

Se ghemui jos, suflă în mâinile-
amortite și se rugă lui Dumnezeu:

— „Doamne, Doamne! sum un
biet copil orfan și oămenii la care
am stat, m'au dat afară în noaptea
asta friguroasă de iarnă, pentru că
am spart un tăleras.“

În lipsă, m'am gândit Puternice
Stăpâne la cuvintele Tale: „Bate și
ți se va deschide“. Și iată că am bă-
tut la tref usi, dar nici un om nu
vrea să mă primească; sărac de mi-
ne copil pustiu! Ah, Tu Bune și Mi-
loștive Doamne, arată-mi casa ade-
vărată ca să nu moară de foame și
frig un copil sărac. Te am numai pe
Tine singur în lumea asta străină,
străină...“

Așa se ruga bietul Lienschen și a-
dormi.

Când se deșteptă, se pomeni înain-
tea unei uși mari împodobită cu pie-
tre scumpe; și nu știa, cum s'a fă-
cut că nu mai tremură și nu mai a-
vea costumașul cel vechi și sărăcă-
cios, ci un halat alb ca fulgii de ză-
padă.

Bietului Lienschen nu-i venea să
bată la ușa cea scilpitoare de aur,
când o voce prietenoasă îi strigă:
„Bate și ți se va deschide“.

Nu mai atunci se încumetă Lien-
schen și bătu încet la ușa străluci-
toare.

D'abia isprăvi și iată că ușa sări
în sus, iar două fee luminoase în-
tâmpinară pe copil și pe când cei
dinăuntru strigau:

„Bine ai venit, Bine ai venit, Micu-
tule! plângeau voci bine cunoscute
de bietul Lienschen. El recunoscu în
fețele luminoase pe dragii săi pă-
rinți morți și nu știa unde se găsea.

Bunul Dumnezeu îi arătase adevă-
rata ușă copilului sărman și părăsit
de oameni.

Trad. de A. Bărăgan

PROVERBE

Pină la vară ori că moara măgarul,
ori că pierde samarul.

Se ține norocul după tine ca pulbe-
rea după câine.

Șarpele pină nu-l calcă pe coadă, nu
se întoarce să te mușce.

Pină nu bagă cu omul în plug, nu
știi ce-l poate pielea.

Poama bună o mănăncă porcil.

Cu nebunul: nici calul să-ți încurzi,
nici statul să-ți măsură.

SCENIOARE

*Eă nu mă tem că nu-mi fi calea,
Ca 'n alte dași, să mă mângâi:
Tu-mi vei rămâne 'n veci tot dragă
Ca 'n clipa ceasului dintâi.*

*Voți suferi; dar nici odată,
Nu-ți voi eși în drum plângând;
Ci ca pe-un vis frumos, întreagă,
Te voi pastra mereu în gând.*

*Te voi dori, ca 'ntotdeauna,
Cu-o șoaptă chinul să-mi alină
Și mă voi feriți la gândul
Că nu ne-om mai avea streini.*

*Mi-oi înflori iar colțul gurii
Cu'n stol de zăbete șglobii
Și 'nflorat, ca pe un înger,
Cântând, te-oi aștepta să vii.*

*Și te-oi chema, în faptul serii,
La sânu-ți dorul să mi-l culci
Și să-mi cobori, din noii, în suflet
Seninul ochilor tăi dulci.*

*Ci dacă tu, cum-va, cerca-vei
Să mă alungi din preajma ta,
Mi-oi aminti că ești femeie
Și-atunci... atunci te voi ierta!*

P. Dănescu

Frânturi de gând

Egoismul unui om este cel mai
mare sentiment al lui, este însăși
viața lui, este forța care-l face să se
niște și să trăiască. Dorul de a trăi
este prima dorință a egoismului, a-
tunci când omul se omoară sacrifi-
cându-și viața pentru frânta iubită.
Din faptul probat cu multe de și rare
exemple, că sentimentul acesta poate
să învingă egoismul ori cât de pu-
ternic ar fi el, se poate scoate defini-
ția amorului adevărat, încolo nu e-
xistă nici un sentiment care să în-
vingă egoismul. Un om cât va fi mai
egoist va putea ajunge un om mai
mare; și ori cât ar fi de ipocrit și va
căuta să pară altfel, cel mai mare
om este cel mai egoist.

Acei cari se intitulează altruști,
sunt cel mai ipocriți dintre egoști.
Acela care își svărie banul, deoparte
în binefaceri înseamnă că el simte
bucurii nemăsurate când aude gă-
lăgie și manifestările de admirație
ce capătă de la naivii — iar, de altă
parte, când se lasă pe el însuși lip-
sit de ultimul ban ca să-l dea altuia,
înseamnă iarăși că el își mulțumește
astfel în clipa aceea egoismul său,
spre deosebire de alte clipe când n'o
să mai facă același lucru.

A nenoroci pe cine-va, a te bucura
de suferințele cuiva cauzându-i-le,
asta nu înseamnă că ești egoist. În-
seamnă pur și simplu răutate, bru-
talitate, sălbătăcie. A fi egoist nu
înseamnă că trebuie să fii rău, după
cum nu e adevărat că dacă ești bun
nu ești egoist. Pune acea bunătațe
în împrejurări în care egoismul să
simtă o atingere cât de mică și toată
bunătațea asta dispăre de odată,
cum s'a văzut de multe ori când o-
mul cel mai bun devine fiară. Astfel
că bunătațea, când nu este o boală,
este o manifestare a dispoziției, exu-
beranței, vioiciunii, entuziasmului
proprii tale vieți. Ce nu face un
om într'un moment de fericire, de
beție, de plăcere? De sigur că omul
acela nu înseamnă că e bun dacă
își dă atunci și cămășa de pe el. Pro-
babil că altruștiți nu-și dau seama
cât sunt de ridiculi când își pun
masca lor pe suflet — ori sunt prea
inconștienți.

Despre morală, virtute, s'ar pu-
ta spune că adeseaori sunt niște
convenții funebre. Din moartea
fie-cărei dorinți naște o morală, o
virtute. Când are cine-va o dorință,
dumnealui însuși, moralistul, de
câte imoralități nu uezăză el oare,
spre a și-o îndeplini. În fond, admi-
tem că este moral tot ceea ce nu ne

interesează și virtute ceea ce nu ne
plăce.

A în și înseamnă a ești din starea
normală, iar simțirea formează arta
însăși.

Ori-ce om care simte trebuie să ai-
bă un temperament artistic — de a-
ceia sunt artiștii geniali cari se nasc
și mor necunoscuți, neavând și darul
de a se produce în domeniul artei;
precum sunt și neartiștii cari au
darul de a-și debita toate nimicurile
și banalitățile lor. Numai ce e sim-
țit formează adevărata artă, iar artă
obiectivă nu există când germeul ei
creator este subiectivitatea. Operile
obiective ale scriitorilor sunt ca ceera
care ar reprezenta un corp: rece,
fără viață. De sigur e tot subiectivă
o operă cu fond obiectiv când autorul
împrumută personagiilor din acea o-
peră, ceva din sentimentele și gân-
durile sale, sau le vede prin prizma
caracterului său.

A cugeta înseamnă a te desagra-
pe tine însuși. Ajungi până acolo,
încât nu numai că vezi nimicnicia ta
față de neant, dar după mai multă
cugetare disperi cu totul în marele
necunoscut, înțelegând că nici un
scuz nu are viața ta, după cum s'ar
putea spune că nici un sens nu are
însăși viața pământului întreg, față
de universul cel fără de margini.
Ciocnindu-se cu alte corpuri cerești
sau din altă cauză, dispărând pă-
mântul, ce-l va păsa cerul de asta?
tot cer cu stete va străluci noaptea în
haosul întunericului. Omul care se
crede atât de puternic pe pământ
și căruia după moarte i se vor ridica
statui în piețele publice, în semn de
ironie a nemuririi sale, va fi acoperit
de aceeași uitare pe care o lasă
în urmă veșnica reflecție a tuturor.

S'ar putea zice că rostul vieții
este a nu cugeta. Să trăiești incon-
știent ca ciobanul care și paște
turma cântându-i vesel din fluier.
Culcat la umbră pe pajiste verde,
pe dânsul nu-l va copleși urâtul și
nu va suferi decepțiunile aceleia
care cugetă, aceleia care durând
idealuri ce nu se împlinesc și visând
fericiri cari nu-s, va fi totdeauna
măhnit.

Lumea este o măsă de săgeți otră-
vite, care se lovesc, se bat veșnic în-
tre ele, astfel că otrava de pe unele
se amestecă cu cea de pe altele, încât
lumea se face din ce în ce mai mult,
un amalgam complicat de otrăvuri,
Duzionistiți unei lumi nouă cari se
pretind a fi antidoturile acestor o-
trăvuri, apar și dispar ca spumele
mării care își frământă valurile—
marea rămâne aceeași.

Al. St. Vernescu

CAPUL TĂIAT

(După Octave Mirbeau)

Toată ziua a suflat un vânt aspru
de Vest; cerul rămăsese acoperit și
văzusem chiar zburând corbi... A-
cum plouă... Aud apa care curge în
strașină și care biciuște geamurile
odăii și cad pe pământul umed; în
timpul nopții, sărmanii arbrî, sub
furia vântului, gem și trosnesc... Nu
mă gândesc la nimic...

Cu o carte pe genunchi, pe jumă-
tate deschisă, stau în fața căminului
unde scânteiază primul foc al sezo-
nului. Cartea alunecă, nu am cura-
jul de a mă apleca, de în intinde bra-
tul spre a o lua... Și simt că devin
greoi... Apoi nu mai aud nimic, afa-
ră de niște zgomote vagi, niște sfo-
răituri nesigure... Imprejurul odăii,
dealungul pervazului, nevăstuicile
aleargă, sar, se urmăresc...

O femeie ducând o coșniță cu mere,
care, toate, au chipuri de copii, sare
într'un picior... apoi un iepure care,
stând jos, se umflă, devine mare ca
un elefant, stricându-se de răs... De
odată fereastra se deschide și un om,
pe care nu i-am mai văzut, apare.
Sare încetșor și vine lângă mine. O-

mul acesta are un nas lung, o redin-
gotă verde, un joben... Îmi face semn
că vrea să-mi vorbească, îl ascult.

— Ai fost la Odeon, d-le, îmi zise,
și ai observat că femeile cari se duc
acolo sunt cele mai urâte creaturi
din lume? De ce? Nu știi, dar așa
este. Ei bine! printre aceste femei u-
rate, nu ați putea găsi una, care să
fie atât de urâtă ca nevasta mea.

E urată nevastă-mea, așa urată, în
cât când ne plimbăm pe stradă, Du
mineca, toți trecătorii se întorc și-și
bat joc. La optsprezece ani părea de
patruzeci. Fața vestejită, ochii în-
conjuțați de ceacăne vinete, nasul
subțire și lăjit la rădăcină, gros și
vănăt la extremitate; o bărbie moa-
le care, ori de câte ori vorbește, ori
mănâncă, tremură și dispăre în gu-
ră, ca și când natura ar fi uitat s'o
înzestrece cu dinți și făclă; acesta
este portretul exact al soției mele.
Adaogă că e slabă, atât de slabă că
s'ar zice că a rămas sub forma unei
schite—și încă o schiță a schitelor!...

Atunci de ce m'am însurat? Ah!
da, de ce?

Se știe oare de ce omul se însoră,
pentru ce iubește, de ce face mai cu-
rând un lucru de cât altul, de ce tră-
ește, în sfârșit, știe el oare ceva?

Eram liniștit, atât de fericit cât
poate fi un om care n'are parale și
care e condamnat să lucreze toată
viața la vre-un minister. Ne având
sarcini, n'aveam griji, nici respon-
sabilități, și era singura fericire ce
putea ambiționa pe un sărman de
condițiunea mea.

Când mă gândesc la ceea ce mi s'a
înălăplat, cred că cecece m'a decis
să-mi pun frânghia—ar trebui să
spun floricea—la gât, au fost mâi-
nele femeii mele, mâini admirabile,
lungi și nervoase, cu degete slabe și
cam ridicute la căpete, mâini cari
vorbeau, te asigur, cari surădeau și
cântau.

Nu-ți poți face o idee de grația lor,
de eleganța lor, de seducțiunea lor,
fie că țin acul de brodat, fie că ser-
vesc ceaiul, fie că întorc foile unei
cărți, fie când zboară, ca niște aripi,
pe ciapela pianului. Am citit undeva
că, foarte adesea, sufletul, gândul,
inteligenta oamenilor se refugiază în
mâinile lor; acolo e inima, creurul.
Mă vei lua drept un nebun, dar spun
sincer, credeam că sufletul logodni-
cei mele, spiritul său, frumusețea și
bunătațea, stau în mâinile ei și îmi
păru îndată strălucitoare și ca să
zic așa transfigurată.

Uitam imperfecțiunile și urățile
ei. Mai întâi nu mă uitam nici o
dată în fața ei. Nu-i vedeam de cât
mâinile. Nu în ochii ei căutam să
surpind o emoțiune, vr'un avânt de
iubire, o rugăciune; mâinile ei a-
veau, rând pe rând, agilitate de pa-
săre, seriozitatea unei sfinte, turbu-
rări de amantă, devotamente de
soție.

Îi dădu într-o zi un mic înef în-
podobit cu două perle albe; și aceste
două perle îmi făceau efectul a două
lacrimi de fericire și estăz cari curg
așa de încet din ochii fericirii și re-
cunoscătorii.

Când o dusei în fața altarului, e-
ram foarte convins că nevasta mea
întrecea în frumusețe pe cele mai
frumoase femei de pe pământ, și ci-
neva care mi-ar fi vorbit de urătenia
ei, m'ar fi mirat așa de tare ca și
când ar fi tratat, în fața mea, pe Ve-
nus de Milo drept monstru diform!

Vai! aceste poetice iluzii al pri-
mului amor trecură foarte repede.
Mâinile soției mele dispărură, și nu
mă mai găseam de cât în fața unei
figurii hidoase și mormăitoare, așa
de hidoasă și mormăitoare în cât aș
fi dorit să deviu orb spre a nu o mai
vedea, surd spre a nu mai auzi ama-
ra gălăgie ce făcea. Nu trecu mult
nici spre a-mi da seamă că era de a-
semeni și creatura cea mai displă-
cută, cea mai ridiculă și cea mai
rea care poate să existe. Mereu vor-
be aspre și scene. Îmi era cu neputin-
ță să stau cinci minute cu ea, fără
ca să nu isbucnească o ceartă, care
să se termine totdeauna prin violen-

Galeria figurilor contemporane

D. D. GRECEANU

D. D. Greceanu, noul președinte al comisiei interimare și viitorul primar al Iașilor, este una din figurile cele mai cunoscute ale Capitalei Moldovei.

Făcând parte din una din cele mai mari familii moldovenești, prin situație și prin cultura d-sale s'a impus în primele rânduri ale partidului conservator și în trecuta guvernare conservatoare a fost ministru de justiție, lăsat la acel departament cele mai bune amintiri despre spiritul d-sale de înaltă dreptate.

Și din partea ei. Puținele străchini și făruri ce aveam fură stricate în aceste gălcevi. Intr'o zi îmi aruncă în față o strachină cu zeamă de spanac și am încă, aici, lângă oglă, semnul ce mi-a făcut o carafă de-o sparge în capul meu. Cu aceste loate, nu se mai ocupă de lucrurile mele, pe cari le găseam în cel mai mare desordine, neîngrijind nici rușele cari adesea nu erau spălate, nici hainele cari păstrau câte cinci spre zece zile rupturile, când le aceluam de vr'un cui, și petele. Când mă întorceam de la birou, foarte adesea ea nu mă aștepta la masă, și trebuia să mă mulțumesc cu o bucatică de brânză uscată sau cu cartofii din ajun.

Ceea-ce cauza aceste mâni, aceste argurii, ceea-ce, în fie-care zi, aducea între noi aceste scene și aceste dispute, tot-deauna aceleași, era, ați ghicit-o, puținii bani pe cari îi câștigam. Nevasta mea ar fi voit să fie bogată, și eu eram sărac, cu miea mea leafă de două mii de lei. De sigur eu o puțin; dar oamenii nu scapă de destinul lor, și al meu era ca să câștig numai două mii de lei. Nu sunt născut spre a dobândi avere, și altă dată mă mângaiam, spunându-mi că, fie-care, pe pământ, e plătit după meritele sale. Soția mea nu vroi să știe nimic de această filosofie resemnată; se pretindea cea mai sărmană femeie de pe lume, mă ocăra, reclamând mereu ceva bani, și eu nu-i puteam da. Atunci mă trata de șgărci, pe șgărcile-brânză, de fără inimă.

Bani! acest cuvânt suna la urechile mele în fie-ce minut. Nu auzam de cât acest cuvânt care ajungea, pentru mine, să aibă un zăngănit de hâni vânturați. Abia eram lângă nevasta mea și acest cuvânt se deslănțuia sgometol săui melancolic. O frază nu spunea fără ca urechile mele să nu fie asurzite de această vorbă, care-mi răsuna neînțecat cu mi de clopoței această plie-visitoare și proastă muzică.

— Ai bani?... Îmi trebuiesc bani... Ah! ași vroi să am parale!... Când le voi avea?...

În ziua bună-zina cu această vorbă, bună seara cu această vorbă, acest cuvânt era din suspinele ei, din mârșăle ei, din zăngănitul ei; și când nu-i auzisem, vedeam în mișcările buzelor ei că era acela, tot-dea-

una acolo, tremurător, nerăbdător, crinimat.

Veți crede, de sigur, că era atât de dornică de bani pentru a ușura menajul nostru, pentru a avea o viață mai bună și mai liniștită de privațiuni. De loc. Dacă era urâtă, asta nu o împiedică să fie cochetă și dacă nu am văzut în viața mea vr'o femeie mai hidoasă, n'am văzut nici o dată o persoană mai cochetă ca soția mea. O toaletă, un giuvaer zărit prin vitrinele strălucitoare, o făcea să cadă în leșin. Ar fi sacrificat viața mea pentru o manta de blană scumpă; și-ar fi dat sufletul pentru o rochie de dantelă ornată cu flori. Ar trebui să o vezi privind, cu ochii ei injectați, la expozițiile de ciorapi de mătase brodați, și pălăriile bine aranjate cari, la modiste, se înalță ca mândrie pe bețele de palisandru!

În aceste momente bărbia sa se ridica în gură, atât de adânc în cât nu i se mai zăria vârful, și pe nasul ei, care tremura de dorință, se aprindeau străluciri întonocate asemenea acelor cari se observă pe nasul bețivilor.

Mai e nevoie să spun, după aceasta, că toți banii noștri erau cheltuiți pe fantezii inutile de toaletă?

Ea cumpără alifii, borcane cu dresuri, plavășuri cari se găseau pe toate mobilele, cu pamăntufuri de pudră de orez și flacoane de parfumuri. Își trecea zilele în fața oglinzii, spre a-și face obrazul, se contempla, a încerca, când o egreta de pene, când niște flori, decoltându-se, în dosul unui evantai — un sărman evantai japonez de două gologanii — și vorbind, în un bal închipuit, la niște chimere și frumoși domni absenți.

Deși spre a-i permite a-și satisface mai mult caprițiile sale ridicole, economisii la omnibusuri și la dejunuri — că-i va gologanii, trebuie, de mai multe ori, să recurg la bună-voința unui prieten spre a plăti terzenele întârziate și datoriiile principale. Sunt sigur că-ți vei bate joc de mine. Un altul ar fi părșit o asemenea femeie, ar fi ucis-o poate; eu n'am apucat să o iubesc. Și o iubiam cu atât mai mult, cu cât era mai urâtă, mai țifnoasă, mai ridiculă ea nici odată. Simțeam că suferea cu atât adevăr, ea, lipsită de tot ce poate face pe o femeie fericită! Amărăciunile ei, mâniile și neglijențele ei, viața intolerabilă ce-mi făcea, îi ertam toate acestea, și nu mă acuzam de cât pe mine, pe mine imbecilul, incapabilul de a-i câștiga o rochie, o găteală, o brățară simplă, cum au femeile celorlalți! Apoi chipul ei în același timp respingător și comic ridica împrejurul nostru atâtea batjocuri crude, atâtea glume înșepătoare, în ochii oamenilor cari o priveau erau atâtea insulte, vedeam atât de bine răsările ce se înprăstiau și se perdeau la spatele ei, că simțeam o înensă și dureroasă milă pentru această sărmană femeie.

(Urmează) Gaston Toussaint

CUGETĂRI

Sunt ocazii cari ne sunt luate, altele cari ne sunt furate, altele în fine cari ne scapă. Seneo.

În provincia ploaia devine o disfracție. E. de Goncourt.

Mirajul desertului este mult mai frumos decât toate nișourile, toate câmpurile lui pline de nisip. Ruskin.

Vinul face să tremure mâna, să curgă ochii, pe turbură somnul, ne otrăvește sufletul și ne omăra memoria. Pliniu.

Algeții nu înțeleg pe aceia cari îi auși de amiez; auși gânduri tot același același, dar de treburile morțale. Bias.

Federația nu consistă în a vorbi, ci în mulțumiri și sănătate. Mantegazza.

IN NOAPTE

S'aprinde 'n umbră ca 'ntr'un schi
Făclile pe cer
Și 'ntreg pământul e pătruns
De vraje și mister

Sfios doinește-un ploap în crâng
Și păpura 'n tuș
Abia se mișcă murmurând
Un cântec prin frunziș

Măreții 'n haina-i de argint
Răsare luna sus:
In pieptu-mă duruși vechi s'aprinde,
Văzduhul doarme dus.

Și cum te-astept să vii sub țes
Să-mi stingi un jalnic dor
In ori-ce stea văd ochi-ți blânzi
Și-un suflet iubitor.

J. N. Părvulescu

ANECDOTE

despre împăratul Napoleon I

Zilele trecute a apărut în Stuttgart o carte sub titlul: „Anecdote despre Napoleon I”, din care reproducem câte-va:

Când generalul Bonaparte intră într'un oraș din Italia, după una dintre cele mai strălucite biruinți ale sale, preoții bisericilor îi recomandară relieviile.

— Generale, zise unul dintre ei, ia în paza d-tale pe cei doisprezece apostoli ai noștri.

— Apostolii d-v. sunt de lemn?

— Nu, d-le general, ci de argint masiv.

— De argint masiv? Nu numai că-i iaș sub protecția mea, dar îi voi ajuta în îndeplinirea misiunii lor. Isus Christos le-a zis: — Mergeți în toată lumea! Și Bonaparte trimise pe cei doisprezece apostoli la Paris în monetația Statului.

În a doua sa expediție în Italia, Bonaparte se întâlni cu o damă tânără, care voia bucuros să joace rețel de femeie de spirit. Ea vorbi mult despre literatură și artă și încercă cu laude pe tânărul eroi.

În fine ea exclamă plină de entuziasm: — Ce mai poate fi cineva în lume, dacă nu este generalul Bonaparte?

— O bună gospodină, răspuse acesta.

În timpul concordatului un episcop recomandă cu căldură primului consul pe preotul din Courvel de lângă Chlamery, ca să-i dea un loc în Paris.

— Generale, îi zise Eminența sa, acesta este un bărbat de o evlavie exemplară și demn să ocupe un loc în capitală. Severitatea moravurilor sale este atât de mare, în cât n'a voit să se folosească de o șea, pe care călărise mai înainte o damă.

— Ce spui, răspuse Napoleon, acesta este felul de evlavie al preotului d-tale? Recomandă-I să rămână în satul lui, căci aici în Paris, va fi expus seducerilor!

„Imposibil!” Acest cuvânt nu-l putea suferi Napoleon.

Când odată Fouché se folosi de acest cuvânt, Napoleon exclamă cu vioiciune:

— Imposibil! Trebuie să înțelegi că dacă pe regele Ludovic XVI l-au decapitat, ea și pe regina Maria Antoaneta, nimic nu mai este imposibil!

Napoleon nu putea erta fratelui său Lucien, că s'a căsătorit cu fiica bancherului bogat Johnberther, o femeie cu un trecut furtunos. Napoleon îi zise odată: „Veți vedea unde te va duce încăpățanarea și dragostea ta nebună pentru o femeie depravată.

— Ei bine, răspuse Lucien, a mea

cel puțin este tânără și frumoasă. Ei făcea aluziune la împărăteasa Ioselina, care începea să îmbătrânească.

Acest răspuns îndrăzneț revoltă pe Napoleon în gradul cel mai mare. Furios își trânti ceasul pe parchet și strigă: „Dacă nu te vei cumiți la voi zdrobi ca pe acest ceasornic!”

Pe insula St. Helena, Napoleon făcea odată o preambulare călare, împreună cu Las Cases. Fi descălecară, pentru ca să treacă peste un pârâu mlăștinos, când de odată împăratul care era foarte corpolent, se scufundă în nămol până la brați.

Nu mai cu mare greutate reuși Las Cases să scotă pe Napoleon. Când amândouă fură pe teren solid, se priviră zâmbind și Napoleon arătând hainele sale pline de noroi zise: „O aventură murdară! Dacă m'ași fi scufundat aici, ce ar fi zis Europa? Îndoaială ar fi zis că m'a înghițit pământul din cauza numeroaselor mele crime!”

C. Scurtu.

MAXIM GORKI

MALVA

— Urmas

Nu e așa de primejdios! Aici e altceva. Nu sunt chior și văd-nici el nu-i sfânt... deci să mă lași în pace cu el!

Ea i se uită batjocoritor în față și-l întrebă curiosă: „Să te las în pace? Dar mai înainte ce ai avut tu?”

— Eu? el își umflă obrazii și-și îndepărtă niștețel ca și când ar ridica o greutate. Eu? Eu pot multe! Sunt tocmai destul de mult timp la aer curat, colbul satului l'am scuturat deja.

— Repede a mai mers asta! Zise Malva ironic.

— Dar cum crezi? Să vreau, te-ai lua de la tatăl meu!

— Da? Serios?

— Mă tem.

— Adevărat?

— Ascultă, zise Iancu mândros și hăitit. Nu mă tot împunge! Nu sunt chiar așa fără...

— Fără ce? întrebă ea liniștit.

— Nimic!

Ei se întoarse de la dansa și tăcu, dându-și înfrăcerea aere de flăcău conștient și senes.

— Ești îndrăzneț! Cantabilul nostru -- îl curioși -- are un cătel negru, l'ai văzut? Acesta e întocmai așa ca tine! De departe latră parcă ar vroi să muste și când te apropil, își strânge coada și mărește.

— Fie! Zise Iancu înfrunzindu-se. Așteaptă numai, vei vedea, cine sunt eu, vei vedea tu!

Ea însă îi radea în față.

Cu mersul încet, goșăilor, veni spre dansul un flăcău nalt, de culoarea brozului, cu părul des, zburlit, roș. Cămașa sa roșie, nelăcinsă, era ruptă de la spate până la guler și mânecile le suflecuse până la umere, ca să nu cadă în jos. Pantaloni semănau cu o intrunire de felurite feluri de borte, picioarele erau desculțe. Pe față sa plină de piștru, strălucind provocător doi ochi mari albaștri, și nasul lat, îndreptat în sus dădea figurei sale un aer nerușinat. Când ajunse la cel doi, stătu; corpul său, ce se vedea prin prin măsuratele borte ale hainelor sale ușoare, strălucia la soare; strănută tare, privi pe amândoi întrebător și făcu o mdră comică.

— Ei a hând Sergie puțin, astăzi buzurarele îi sunt ca un coș fără fond...

...Împrunută-mi douăzeci de copci! De sigur, mi îi le mai dau înapoi!

Iancu răsă cu hohot de gîmă sa și Malva zâmbi observând zdrențuroasa figură.

— Dați încoace, diavolilor! Vreau să vă cunun pentru cele douăzeci de copeice! Aveți plăcere voi?

— Flecăru! Tu ești preut? răsă Iancu.

— Prostule! În Uglieci am fost argat la un preot. Adă cele douăzeci!

— Nu vreau să fiu cununat! spuse Iancu.

— Tot una! Adă încoace! N'oiu spune tatălui tău că-ți fură iubita! zise Sergie aspru, lingându-și cu limba buzele uscate, crăpate.

— Spune-ți, doară el nu te crede!

— Dacă-ți spun ou, mă credel amenință Sergie și te bate apoi—dar îndesat!

— Nu mă tem! răsă Iancu.

— Atunci te bat eu! zise Sergie liniștit, închizând ochii.

Lui Iancu îi părea rău după cele douăzeci de copeice, dar i se spusese că e mai bine a nu avea de a face cu Sergie și că e mai bine a i se împlini cererile.

Mult nu cerea, dar dacă nu i se dădea ce cerea, apoi făcea el aceluia o știa în timpul muncii săi îl bătea pentru o nimica toată.

Iancu își aminti de aceste sfaturi și oftând pipăi prin buzumare.

— Așa e bine! îl încurajă Sergie și se lăsă jos pe nisip lângă amândoi.

Ascultă-mă totdeauna și vei fi deștept! Și tu, se adresă Malvai, vrei să te măriti cu mine? Fă-o curând—nu voiți mai aștepta mult!

— Zdrețuros mai ești — coase-ți întâiu bortele, apoi vom vorbi despre această răspunse Malva.

Sergie se uită examinând bortele și dete din cap.

— Dă-mi mai bine jacheta ta!

— Așa, așa! zise Malva și răsă.

— Da, da! Dă-mi-o—tu mai ai undeva una lepădată!

— Cumpărăți o pereche de pantaloni! zise Malva.

— Na, dar mai bine beați banii!

— E și mai bine! răsă Iancu, ținând în mână patru monede de câte cinci copeice.

— De sigur un preut mi-a spus că omul nu trebuie să se îngrijiască de trup, ci de suflet. Sufletul meu însă cere rachiul, nu pantalonii. Adă încoace banii! Acum voiți bea un... dar tatălui tău tot îi spun!

— Spune-ți zise Iancu și elipi șiret spre Malva, împingând-o de umăr.

Sergie observă aceasta, stupi și amenință: „Și de bătu, tot te-oi bate. ... îndată ce voiți avea vreme, și-oi da eu ție porția cuvenită!”

— Dar pentru ce? întrebă Iancu neliniștit.

— Asta este treaba mea... ei, așa dar, vrei tu să te măriti cu mine curând? se adresă Sergie iarăși Malvai.

— Spune-mi nuată ce vom face și cum vom trăi — apoi mă voi gândi... zise ea serios.

Sergie privi clipind spre mare, își linse buzele și explică: „Nimic nu vom face — ne vom primbli!”

— Și ce vom mânca?

— Na, îți strici capul, par'căi fi mama mea! Plictisitoare mai sunteți voi femeile! După eu știu cum și ce? — Mă duc să beu un...

Să sculă și se depărtă, însoțit de un zîmbet curios al Malvai și de o privire dușmănoasă a băcșanului.

— Uită-te la secătura asta! zise Iancu, când Sergie era departe. La noi în sat, așa o habmana ar fi îndată domolită... ar căpăta porția cuvenită de vergi și gata—acel însu te temi de el!

Malva îl privi și zise printre dinți: „Ei, tu gogomane! Ce știi tu, cât prețuiește acesta!”

— Dar ce e de știut? De alde el merg trei la un franc!

— Ei, da! zise Malva ironic, atâta prețuiești tu... acesta însă—acesta a fost peste tot locul, a cucerit tot pământul și nu se teme de nici un om!

— Și eu de cine mă tem? întrebă Iancu dînz.

Ea nu-i răspunse și observă gânditoare jocul valurilor, ce se revărsau peste țărni și mișcău caicul greș. Caicul se clătina dintr-o parte în alta și partea sa de dinapoi se bătea contra apelor, ridicându-se și cufundându-se. Sună tare și îngrozitor—ca și când caicul ar vrea să se desprindă de la țărni și să ieasă în largul mării și s'ar infuria pe ancoră, că îl ține strâns.

— Ei, de ce nu pleci? întrebă Malva.

— Unde să plec? răspunse Iancu.

— Vroiați să pleci la oraș...

— Ei, atunci du-te la tatal

— Dar tu?

— Ce?

— Mergi și tu!

— Nu.

— Ei, atunci nici eu nu mă duc.

— Și mi vei sta toată ziua înaintea ochilor? întrebă Malva liniștit.

— N'am trebuință de tine, răspunse Iancu ofensat; se sculă și plecă.

El însă se înșelase, când spusese că n'are trebuință de dânsa. Fără ea începu a se plictisi. Un sentiment curios se născu într'insul, după convorbirea cu dânsa, o protestare năbușită contra tatălui său, o ură neexplicabilă contra lui. Eri încă nu era cazul acesta, chiar nici azi încă, până la întâlnirea cu Malva. Acum i se părea însă, că tatăl său îi stă în cale cu toate că el se găsea acolo, departe pe mare, pe limba aceea, abia văzută pentru ochii. Apoi i se părea că Malva se teme de tatăl său. Dacă nu s'ar teme de el, dânsa ar fi cu totul altfel. Acum însă, se plictisia fără ea, cu toate că dimineața nici nu gândise la dânsa.

Și se învărti prin pescărie, posomorât că oamenii întâlniți îl înșelau și din când în când se auză alene câteva vorbe cu el.

La umbra bărcilor, stătea Sergie pe un butoiu, zdrăngănia dintr-o balalaică și cânta un cântec nerușinat, făcând fețe comice.

E înconjurat cam de douăzeci de băcșani tot așa de zdrețuroși ca și el însuși și toți miroase ca toată praajma a peste sărat și salpêtre. Patru femei urâte, murdare, stău nu departe de această grupă și beați ceaiu, turnându-și-l dintr'un samovar mare. Intr-o parte se rostogolește pe nisip un muncitor, care s'a îmbătut deja cu toate că e încă dimineața, se silește să stea în picioare și cade într'ana înapoi. De undeva se auzea o femeie urlând, dintr'un alt loc răsunau sunetele unei armonice discordate și pretutindenea fierbeau suplele de peste...

Spre amiază, găsi Iancu un loc umbrat, printre o grămadă de butoaie goale, se trânti-a acolo și dormi până seara și când se deșteptă, începu iarăși a rătăci prin pescărie, fără a avea o țintă hotărâtă, dar cu simțirea unui dor neliniștit.

După ce rătăcise două ceasuri bune, găsi pe Malva, depărtată de pescărie, sub o groapă de sălcii tinere. Zăcea pe o coastă, ținea în mână o carte ruptă și se uită zămbitoare spre dânsul.

— Așa dar, aici ești tu! zise el așezându-se lângă dânsa.

— Mă cauți de mult? întrebă ea cu încredere.

— Da, te-am căutat? zise Iancu, care pricepu de odată, că într'adevăr așa chiar fusese tot timpul; de dimineața până acum o căutasă, fără a ști el singur de aceasta. Și clătină gînditor din cap.

— Știi să citești? îl întrebă ea.

— Da, dar rău, am uitat.

— Și la mine merge greu... ai învățat la școală?

— Da, la școala din sat.

— Ei am învățat singură.

— Adevărat?

— De sigur. În Astrahan fusese un băcșariță la un avocat și fiul n'a învățat a citi.

— Așa dar nu singură... zise Iancu. Ea îl privi și întrebă iar:

— Îți place să citești cărți?

— Mie? Nu, la ce?

— Mie îmi place, și acum am rugat pe cucoana comisului de o carte și citește într'însa.

— Despre cine?

— Despre Alexe, omul lui Dumnezeu.

Gânditoare, îi povesti ea despre acesta, cum un tânăr, fiul unor părinți renemiți și bogați, a părăsit pe aceștia și fericirea sa și s'a reîntors apoi la dânsii sărac și zdrețuros și trăit la curtea lor împreună cu câinii și nu s'a destăinuit până la moarte, și apoi întrebă ea încet. Pentru ce a făcut așa oare?

— Cine poate ști? răspunse Iancu nepăsător.

Era înconjurat de grămezi de nisip, adunate de vânt și de valuri. Din depărtare răsună un zgomot surd și nedeslușit—vuetul de la pescărie.

Soarele era într'apus și pe nisip lucia strălucirea roză a razelor lui. Ramurile sălcilor tremurau ușor în adierea vântului ușor al mării. Malva făcea și ascultă la ceva.

— Dar de ce nu te-ai dus azi într'acolo, pe limbă?

— Ce te privește?

Iancu rupse o frunză și începu să șuere dintr'însa, privind pofțicios la această femeie și gândindu-se cum să-i spună ce are în gând.

— Eu, când sunt singură și totul e așa de liniștit, aș plînge, sau aș cânta... Dar nu știu cântec frumoașe și de plîns, mi-e rușine...

(Urmează)

Trad. de Al. Dăscălescu

SONET

*În liniștea odăncă de la țară
Nespus de dragi sunt veștile conacuri.
Din totu n'aj, în ele, timp de veacuri
Generațiuni întregi se perindară.*

*Puțin mă pot să 'notc astă-zi iară
Trecutul prăfuit de prin iahucuri,
Sau să trezească pasul pe cordacuri
A marilor boeri de-odinioară.*

*Pe veci rămân în ele îngropate
Imagini dulci, sau fapte mari uitate.
Trecutul fabric al atlor neamuri!*

*Doar soarele, neperitor tocaru
Ca n'altă vreme îl mai zămbeste iarăși
Când asfinzind străbate printre geamuri
Th. Aug. Băscanu*

DIN PROVERBELE LUI SOLOMON

Inteljeciunea descopere planurile cele mai iscusite, fericit omul care ascultă de inteljeciune. Nu muștra pe nesocotit, ca să nu te urască; dojenind pe înțelept el te va iubi mai mult.

Femecea nebună, e bună de gură, n'are minte și nu știe nimic.

Gura dreptului este isvorul vieții iar gura nelegiuților este isvorul ne-dreptății.

Temerea de Dumnezeu înmulțește zilele, iar viața celor nelegiuți se scurtează.

Gura dreptului este isvor de inteljeciune iar gura nelegiuților este isvorul răsvrătirii și al certelor.

Fățarnicul își pierde iubirea aproapei prin gura sa.

Cel ce defaimă pre aproapele său este fără minte iar cel cuminte tace. Chează pentru strein nu te pune nici odată.

Cel ce urăște muștrarea prost ră-mâne.

Femecea virtuoașă este coroana bărbatului său, iar femecea necinstită este un putregău în oasele unui bărbat.

Cel ce umblă după vanitate este lipsit de minte.

Cel nesocotit se mînie numai decît, pe când înțeleptul își ascultă în liniște oara.

Hărnicia este o comoară prețioasă

Galeria scriitorilor noștri

D. CINCINAT PAVELESCU

Dăm astăzi portretul cunoscutului poet Cincinat Pavelescu, ale cărui poezii și epigrame, deși neadunate până acum într'un volum, sunt cunoscute de toată lumea.

Dacă poeziile d-lui Cincinat Pavelescu au ca însușire o deosebită frumusețe de limbă și de simțimant, nu mai puțin deosebite de cunoscut sunt spiritualele sale epigrame în care ușurînța de a versifica stă alături de un minunat chip de a observa contraste neașteptate.

Actualmente d. Pavelescu e magistrat.

pentru orice om, viața se află pe că-rarea dreptății.

Calea dreptății nici odată nu con-duce la moarte.

Lumina dreptilor arde bine, pe când candelă nelegiuților se stinge numai decît.

Sărăcia și ocara lovesc pe cel ce disprețuiește învățătura.

Cel ce umblă cu înțeleptii înțelept este, iar cel ce-i prietin cu nebunii nebun este.

Cel ce cruță varga își urăște fiul, iar cel ce-l iubește îl ceartă de timpurie.

Femecea înțeleaptă își zidește casa, iar cea nebună o surpă prin înșeși-măniile sale.

Martorul credincios nu minte, pe când cel mincinos minciunii spune.

Casa celor nelegiuți se dărâmă, pe când casa celor drepti înflo-rește.

Pe păcătoși îi umărește răul iar pe cei drepti îi răsplătește binele.

Prostul crede toate vorbele, iar cel cuminte cântărește fiecare vorbă.

Cel târziu la mînie cu multă min-te este, pe când cel iute la mînie nebun este.

În casa dreptului este un mare te-saur, pe când în venitul celui nelegiuit mare neodihnă este.

Unde nu este sfat, planurile se ni-micesc, dar prin multă sfătuire se întăresc.

Din gura nelegiuților isvorăsc ce-le rele, pe când din gura dreptului numai lucruri bune.

E mai de preferat puținul cu drep-tate, decît multul cîștig pe nedrept. Prin dreptate se întărește tronul iar prin nedreptate se surpă.

Faguri de miere sunt vorbele plă-cute, dulci pentru suflet și vindecare oaseilor.

Parul cărunț este cumună de o-noare, ce se va găsi pe calea drep-tății.

Mai de preferat o bucată de pâine goală în pace decît o casă plină de cărnuri pregătite cu ceartă.

Începutul sfedei este ca și când s'ar da drumul apelor, de aceea pără-sește cearta înainte de a se aprin-de.

A. Vântul

ILUSTRUL MATEIU

— ROMAN DE GEROLAMO ROVETTA —

— Urmare —

— Nimic?... Dar bine atunci... D. Kloss ne-a înșelat. Ca să plătim aceste polițe ne silăște d. Vigliani a vinde tot, până și palatul nostru!

Procuristul își așază ochii în jos, gândindu-se că d. Kloss trebuie să fi jucat un șiretlic mare în această afacere.

— D-ne! oftă adânc Nora, înăbușind suspinele și plânsul ei amar.

Ambragio văzând plângând o femeie, îi venea să plângă și el. Ce putea să facă?

— Era un rețit de al lui Kloss.

— Se răzbură! Da, se răzbură, șoptea Nora.

Galli, în fața acestei dureri, părea zdrobit, ca rușinat de rușinea care se restrângea asupra stăpânului lui.

El cunoștea ei bine, și știa bine ce era în stare să facă, mai ales pentru a se sustrage dela o obligație morală sau de a nu fi în rizic să cedeze vreunei rugăcimi prea ferbinte!

Nora apucă de mâini pe Galli; ațesă la contractul acelei mâini mici și calde, tot sângele i se urcă la cap, parcă îl friga peste tot corpul. Nora îl privea... el rămăsese înțepenit; auzi însă foarte limpede cuvintele următoare ale Norei:

— D-ta d-le Galli... care ai procura stăpânului d-tale, nu mi-ai putea acordă o amânare pentru prima poliță?... Cât pentru celelalte vei putea scrie d-lui Kloss?

— Să-i scriu, este de prisos; îl cunosc. Și să fac amânare, nu pot, căci nu am acest drept.

Nora începu din nou să plângă și să repeta cu indignare:

— Al se răzbură! se răzbură!

Galli își scoase una din mânuși și cu un gest sacadat începu a se explica simțind nevoia de a se justifica, pentru care motiv servea la banca lui Kloss și primise asemenea situație servind pe un asemenea om cum era Kloss. Primise, fiindcă avea o familie de hrănit... era sărac... și trebuia să se supună și să asculte.

— Se răzbură, mizerabilul! mai repetă Nora.

Acest cuvânt îi mișcă adânc pe bietul om. Copila, această atitudine nobilă atât de frumoasă, să nu aibă pe nimeni care s'o sfătuiască, s'o apere împotriva lui Kloss!

Conștiința lui de om cinstit îi poruncește să se protejeze. Făptuia poate o îndelicatețe, dar între două datorii nu mai stătea la gânduri: scăpa onoarea unei femei. Și vorbi:

— D-ta nu vezi scrie lui Kloss și nici eu nu trebuie să mă amestec. Dar poate că vei obține aceea ce dorești, făcând să intervină tatăl d-tale, comandorul Cantasirena.

— Unchiul Matei? zise Nora, care în turburarea ei nu-i mai zisese așa, de când se făcuse ducă.

— Bine înțeles. Comandorul, unchiul d-tale se bucură de mare trecere... la d. Kloss... Chiar acum, nu de mult, fa constrâns, ca prin surprindere, de a intra în comitetul *Cisalpinei*...

— Eu, să alerg la acești oameni? să mă înșoșesc?... Să le spun afacerea cu polițele?

— Nicăi odată!

— Propunându-vă să vă adresați d-lui Cantasirena, nu credeam să vă displac. De multe ori trebuie să îți predomine sentimentele și chiar mândria... când nu ai altă scăpare.

— Cred că nu am ajuns încă acolo! Mai bine să-mi vând câteva din diamantele mele.

— Gândiți-vă, d-nă ducă, ca să vindeți sculele, trebuie să pierdeți jumătate din preț lor.

Nora lăsă capul în jos și începu din nou să plângă.

Galli văzând-o iar plângând, începu și lui să i se facă milă rău de biata femeie și-i făgădui că se va duce la Vigliani, ca să-l roage și să poată obține o soluție favorabilă. Tot ce

ii va fi cu putință, va face din toată inima pentru ea.

După ce plecă Galli, Nora alergă deși luă toate bijuteriile, se găti cu ele pe rând și apoi începu a plânge gândindu-se că se va despărți de ele, când era așa de frumoasă, și cu toate farmecile ei, nu se găsisse decât ducele, un gârbovit care își pierduse mințile pentru ea. Toți ceilalți rămăsese răsesimțitori. Chiar și Pietro Laner se consolase repede... însurându-se cu Evelina. Acum Kloss fugise de ea la Carlsbad numai ca să n'o întâlnească.

În acel moment intră femeia lui de casă și-i anunță pe d. Cantasirena.

— Unchiul Matei?

Nora uită numai de cât toată suferința ei, geloza, până și pe Evelina cu Laner; nu se mai gândea de cât la bijuteriile ei.

Dintr-o săritură se repezi înaintea unchiului Matei, ca înaintea singurei nădejdi ce mai avea. Se îmbrățișară mult, fu scenă mișcătoare. Unchiul Matei cum văzu pe Nora, uită toate necazurile din trecut. Nu-și mai amintea de disprețul ce-i arătase Nora, și cum putu să vorbească îi spuse:

— Trebuie să te iert, căci înaintea unei frumuseți trebuie să pleci capul. Te-ai făcut și mai frumoasă. Ai Giovanni al nostru trebuie să fie mândru și fericit că te-a luat!

Nora oftă.

— Nu cumva e gelos? o întrebă Matei. Eu aflai acum de la ciurma aia că te-ai întors în Milan. Spune că te-a văzut aseară în tăsura. Pe ea am lăsat-o bombănind și ocarându-te, și eu alergai să te îmbrățișez.

Dacă Giovanni al nostru nu se poartă bine cu tine, nu uita că inima unchiului tău este în totdeauna cu tine... o inimă de părinte!...

Frumos palat al!... Regesc!

Când Nora îi povestea că Vigliani voia să-l vândă aproape cu sula, chiar și villa de la Casalbară. Matei se infuriă.

— Nimic nu vom vinde!... Acestea sunt monumente istorice, nu se pot vinde!...

— Unde este Giovanni?

— E în pat, bolnav.

— A răcit pe drum?

— Crede!

— Dacă nu e nimic serios, atât mai bine; avem nevoie de Giovanni al nostru, să fie sănătos. Să admitem că va rămâne numai 15 mii de lei venit, după cum spune Vigliani. Ei, Giovanni va putea câștiga anual alți 25 de mii: aceea ce ar face în tot 40 de mii venit, cu îndemnările și cheltuielile de reprezentare alocate președintelui consiliului de administrație al *Cisalpinei*. De altfel, tu știi... tot ce am este la dispoziția ta.—Cu d-na Laner mi-am făcut datoria și mă opresc aci. Eu urăsc ingrății și iubesc persoanele frumoase.

Dacă poți obține de la Giovanni al nostru să primească propunerea mea, frumoasă ducă, am câștigat afacerea noastră. *Cisalpina* va avea demnul și legitimul ei reprezentant.

Nora îl privea cam îndoișă, cu toate că-și amintea cele ce-i spusese. Galli, de influența și puterea lui Cantasirena, chiar și asupra lui Kloss.

Cantasirena văzând-o că se codește, îi zise:

— Eleonoro, află că dacă mergem amândoi de acord, lumea e a noastră!

Să faci tu pe bărbatul tău să primească președinția *Cisalpinei*; ca vice-președinte avem pe Tolomei sau pe contele Bobboli. Vezi că avem floarea aristocrației; și în sfârșit, în

consiliul de administrație avem un prieten al soțului tău: pe Francesco Kloss.

Nora tresări: era adevărat. Atunci nu mai stete la îndoială și se spovedi, vorbind de polițe unchiului ei Matei.

Cantasirena rămase gânditor, apoi zâmbi și în urmă c liniști. Pentru cea dintâi seadentă, el putea face rost de 15 mii de franci. Pentru celelalte mai aveați vreme înaintea lor... Dar azi chiar, aș vrea să duc consiliului adeziunea soțului tău... Știi că s'a tot încapățânat până acum în refuzul lui.

— Ce are a face! Acum va trebui să primească! răspunse Nora hotărâtă.

— Ești sigură? Mi-o garantezi?

— Da.

Câteva clipe în urmă, urmată de unchiul Matei Nora intra veselă și ușurică în odaia lui Casalbara, unde ea și în ajun, era aproape întineric; — Cum îți mai este, dragul meu Giovanni?

Bolnavul răspunse printr'un oftăt; aceste cuvinte duioase și pline de blândetei pe care de mult nu le mai auzise din gura ducele a soției lui, îi umpleau sufletul, ochii și inima de lacrimi binefăcătoare:

— Bine... acum, mormăi el.

Vai! erau două zile, de când suferea și se lupta cu singurătatea, cu boala și în întunecatul odăii, îl chinuia amar dorul de a vedea pe nevastă-sa, de a-l auzi glasul, de a o vedea numai!

El îi întinse buzele, îi zâmbi și-l sărută.

— Mulțumesc! acum sunt vindecată!

— Stai liniștit! îi zise Nora blândă. Ai nevoie de liniște și de repaus.

— Nu mai ești supărat pe mine?

— Mai ertat? o întrebă ducele.

— Da, dacă ești cuminte.

— Tot Giovanni al tău sunt?

— Firește, dacă vei vrea să mă ascuți. Am văzut pe d. Galli.

— Fă tu cum știi mai bine; te las pe tine; eu sunt prea bolnav.

— D. Galli este un om prea cum se cade; este cu totul la dispoziția noastră... Dacă nu ar fi acele scadențe... tot s'ar mai putea aranja ceva.

— Scadența? repetă bolnavul cu un gemăt.

La aceste cuvinte se arătă Cantasirena.

— Dar cine e aci? întrebă ducele.

— Este unchiul Matei, care dorește să te vadă; a aflat de întoarcerea noastră. Vrei să-l vezi și tu?

— Mulțumesc, zise Casalbara cu un glas foarte slăbit.

— Învește-te. Uite, unchiul Matei este bun și ne vrea binele. Are să facă mult pentru noi. Dați-vă mâna, faceți pace!

Casalbara își scoase mâna cu multă greutate de sub plapumă; unchiul Matei i-o strânse cu transport.

— Am să-ți trimit doctorul meu, un doctor tânăr, dar foarte bun: d. Foresti. Și cât despre afacerea cealaltă, nu te mai îngrij tu, scumpul meu Giovanni, eu și cu ingerul acesta de fată, care te adoră, vom avea grije de tot.

— Și scadențele?... bolborosi bătrânul privind când pe Cantasirena, când pe Nora.

— Dar și tu să fii cuminte... îngăduitor... îi zicea Nora acoperindu-i cu plapuma.

Matei începu atunci să înșire:

— Excelența Sa ministrul lucrărilor publice, a făgăduit că în Septembrie va face o vizită la Primarola. Sper că scumpul meu Giovanni și scumpa mea Eleonora, să fie la acea epocă la Casalbara ca să-l primească.

— Nu... nu lăsați-mă în pace! întrerupse bătrânul.

Dar întorcându-și ochii de la Cantasirena, da peste privirea drăgăstoasă, fascinatoare și dulce a Norei care îi zâmbea.

Cantasirena își urma discursul. Bietul duce da din cap, zicând nu, nu, mereu, dar puțin câte puțin rezistența lui se muia. Vocea i se stinse, nu mai scoase nici un cuvânt și lăsă pe Cantasirena să spună înainte, să îndruga verzi și uscate.

El nu avea înțelegerea ochilor lui de cât tineretea Norei, frumusețea ei care îi zâmbea de aproape, foarte aproape, cu buzele ei roșii, umede, cu ochii scilpitori și plini de ispită...

Îi simțea mâna ei mică, mâna Norei, vătăta pe sub plapomă, care i-o căutase pe a lui și care i-o strângea cu căldură și amor.

PARTEA III

Krabul

Resursele Italiei, anunțând vizita excelenței sale ministrul lucrărilor publice la Primarola și la Castelanzo, sberase la toate ecourile, că va fi „sărbătoarea muncii și a concordiei”.

În același tren cu excelența sa, sosiră la Primarola și doi deputați ai circumscripției, Bonfori și Ghirlandi, și prezența lor atârta ciuda modernității și a clericilor *Cisalpinei*, nu atât prin fapt, cât prin atitudinea „indecentă”, „servilă”, tinută către acele două paiețe ale radicalizmului, de către principalii prieteni ai contelui și chiar de ministru în persoană.

Președintele Tolomei era în culmea bucuriei. Această participare a deputaților din extrema stângă, la ceremonia oficială, marea colorare politică a *Cisalpinei* și-l reabilita în ochii prietenilor lui care îl acuzau de a fi primit alianțe compromițătoare și de a fi trădat democrația.

Pio Calca, din potrivă, scoțea foc și flăcări, neînțelegând nimic. Ce avea să zică familia lui, și mai ales mama sa, serioasă și bigotă? Dona Alexandrina?

— Este o necuviință! o îndelicatețe! Trebuia să se poarte bine cu mama mea, care a luat deja 10 acțiuni pentru mine. Când cineva posedă o avere ca a noastră, cea mai mare parte din proprietățile noastre, sunt pe numele mamei.

Ar fi o nebulie să se pună rău cu ea....

Confidențialul preferat al tânărului și înflăcăratului candidat la deputăție, era *Monsignor Menguzzi*, care era un preot frumos ca o păpușică, în costumul lui de mătase, cu aur, și cu pălărie de canonic al Crucii Roșii.

„Monsignorul” lua în serios spusese lui Pio Calca și părea consternat. Celalt, amenința că va face un scandal public.

— Pentru numele lui D-zeu, se ruga Menguzzi, scutește pe mama d-tale, de asemenea plictiseli!”

— Voi vorbi când va sosi momentul. Ne vom plânge lui Casalbara, ducând atâta de judicioasă și bună sfătuitoare...

La numele ducesei de Casalbara, Pio Calca se potolea ca prin farmec.

— Vezi... pentru ducesa Eleonora, aș renunța cu plăcere... chiar și la deputăție!

— Ca rușine! nevasta altuia! Dacă te-ar auzi mama d-tale? Dacă ar auzi ducele? Reclamațiile d-tale în dreptățile, le vom face ducelui Giovanni, la timp, el este un om considerabil, prezidează consiliul, și are autoritate.

Dacă Casalbara ar fi fost de fată, ar fi înălțurat multe neplăceri, cu tactul și experiența lui de mare senior, dar ducele, din cauza sănătății care slăbea din zi în zi, nu putea veni la Primarola, ci aștepta ministrul la Casalbară, unde trebuia să aibă loc banchetul în onoarea Excelenței și a *Cisalpinei*.

A se citi urmarea în „Universul Literar” care va apare Duminică viitoare.

CURIOSITATI ARITMETICE

(cuiese de Lietud)

Cum poti afla varsta unei persoane... latu un mod simplu si curios...

Sa presupunem ca intrabați o persoana nascuta la 20 Iulie 1883...

Imultiți cu 2 ziua lunii in care v-ati nascut (20x2=40)...

Aditogați numărul lunii d-v. de nastere...

Acum iamultiți suma obtinută cu 100...

In sfarsit spuneți sa mai scada din aceasta din urmă suma...

Intrebați persoana de rezultatul final al operatiunilor sale...

Acum mie tuu este foarte interesant si trebuie sa neuzuasca...

DIN HAZUL ALTORA.

Durabilitate

Intre un magazin de manufactura. Intre un client. Patronul vine vesel...

— Si va spun si acum; e cea mai durabila culoare. — Se poate, dar am incalcat o peche...

Ilustratia noastra colorata

Crima ingrozitoare a unui primar

Correspondentul «Universului» din Budapesta ne-a anuntat deunazi...

E vorba de primarul comunei care a avansa pe o tandra fata, la care trimisese pe filul sa...

Jefuitorii au schingiuit intai pe mama fetei si cand fata a putut fugi...

Ilustratia noastra reprezinta pe primar in fata victimelor lui...

SFATURI CASNICE

Cum se feresc geamurile de inghet. In Germania de nord, locuitorii...

JOCURI

ȘARADĂ

Propusă de d. X., lăm. Toată vorba e un sof. In norod...

Cupoanele si deslegările se trimit administratiei, strada Brezofanu, 11.

Deslegarea șaradel din «Universul Literar» No. 3, este: Bac-șiș

Prisoarele care, prin tragere la sorti, au castigat cate unul din cele 10 volume-biblioteca...

Casă de Sănătate

SPECIALA PENTRU BOALE DE FEMEII SUB DIRECTIA Doctorului I. KIRIAC...

5-100 LEI CASIN ACCESORIU MINOR

Afacere foarte reata pentru clasa de sus si cea de jos...

DOMINANE ORIENTALE

Parfumează admirabil gura si dis-trug orice miros urt al gurii...

UN OBRAZ CURAT SI FRUMOS

sa obtine prin intrebuintarea cremei si pudrei FLORA preparate de Al. Iteanu...

JUNI Manierele Elegante cu Lei 1.90 trimisi prin marele postale...

Tusea cea mai rebelă, bronsitele acute si cronice, tusea mă-gărească...

VINDECATI BETIA inainte ca bețivul să infrângă legea. Vindecați-l înainte ca alcoolul să fi distrus sănătatea...

Reclama e sufletu comerciului

NOUILE MARI PREMII OFERITE DE ZIARUL „UNIVERSUL“

ABONATIILOR SĂI, CU INCEPERE DE AZI :

O NOUA VILA LA SINAIA

„Vila Theodora“, construită anume pentru tragerea viitoare, pe str. I. C. Brătianu, în poziția cea mai splendidă din localitate.

Un salonaș modern

compus din :
1 canapea, 2 fotoliuri,
4 scaune și o masă de
mijloc, foarte elegant,
cumpărat de la fabrica de
mobile de artă, I. Bre-
soi, calea Răhovei, 50,
unde se găsește în per-
manentă o bogată și a-
leasă expoziție de mobile
de toate genurile.

UN DORMITOR

DE BRONZ

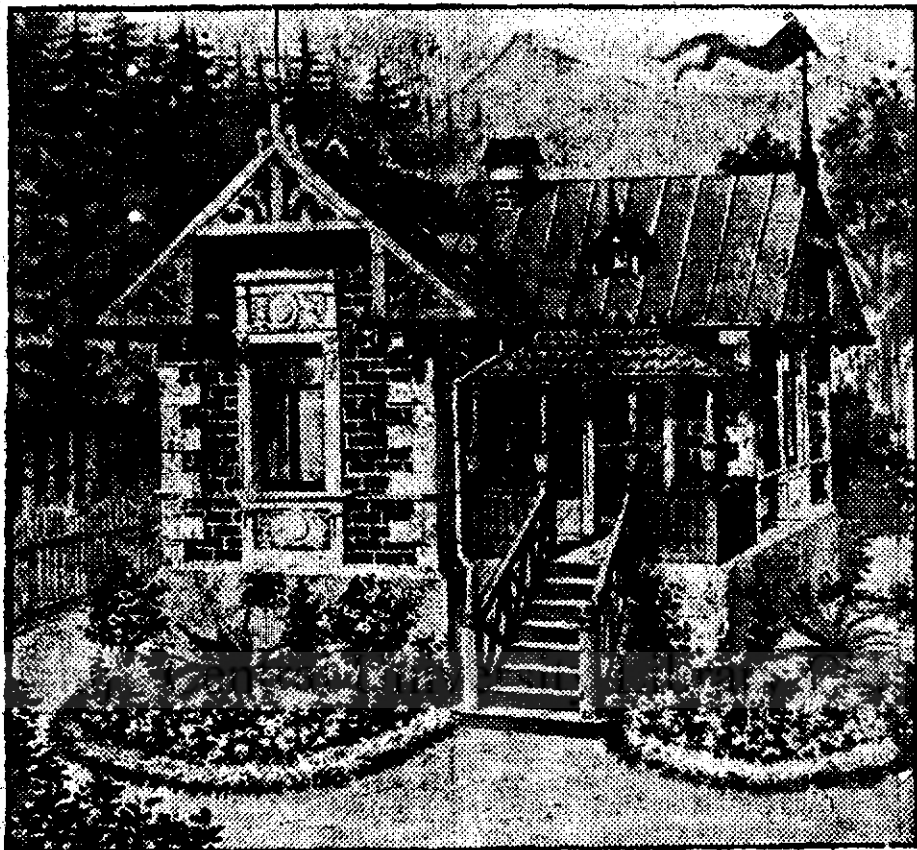
de mare valoare, cum-
părat de la *Industria me-
talică «Marcus»*, Bule-
vardul Elisabeta, No. 8.

O garajă

de mobilă

PENTRU INTRARE

compusă din :
1 canapea, 4 scaune, 2
fotoliuri și o masă, cum-
părate de la cunoscutul
magazin de mobile de
trestie și bambu, *Lit-
man*, str. Lipscani, 3.

Un dormitor

de lemn fin

construit în marea fa-
briică de mobile de lemn
Marin V. Ganea, so-
seana Mihai Bravul, No.
37 și str. Serbănică, 10,
Sucursala calea Victoriei,
No. 107.

O scortă românească

și o

bluză (lie) de mătase

de la *Bazarul Național*
de țesături românești de
sub conducerea doamne-
lor Cosco și Duțescu, ca-
lea Victoriei, 110, cel
mai eficient și mai bine a-
sortat magazin în toate
felurile de lucrări româ-
nești din pânză, lână și
mătase

Un salonaș de bambu

cumpărat de la cunoscuta
fabrică de mobile în a-
cest gen, *E. A. Pucher*,
calea Victoriei, 148, Su-
cursala Bulevardul Eli-
sabeta, No. 18, la «Co-
muna Halep».

O dormeză, două fotoliuri și un pa avan artistic

lucrată în vechiul atelier de tapițerie *Ioan Niculescu*, str. Câmpineanu, 31

1 pendulă de stejar afumat și o tavă argintată
cumpărate de la magazinul de încredere *Schmidt & Stra-
tulat* calea Victoriei No. 53.

1 bicicletă, o pușcă de vânătoare și un pistol
automat, cumpărate de la marele magazin de biciclete
și arme *B. D. Zissmann*, calea Victoriei 44.

Un gramofon, o vioară, un flaut și o harmonică
cumpărate de la cunoscutul magazin de muzică *Jean Feder*,
calea Victoriei 54.

1 pendulă de perete și 6 lingurițe de argint
suflete cu aur cumpărate de la cunoscutul magazin
«*Ceasornicării Colței*».

1 Splendidă Rochie albă lucrată artistic în ajururi.

1 dormeză, 2 fotoliuri și un paravan artistic,
lucrate în vechiul atelier de tapițerie «*Ioan Niculescu*»,
strada Câmpineanu No. 31.

1 ceasornic de aur, cu trei capace, pentru bărbat.

1 brățară de aur 14 kt., cu 5 perle fine.

2 ceasornice de aur pentru doamnă.

1 inel de aur cu rubin, pentru bărbat.

1 pereche de cercei cu diamante și rubine Ca-
puchon, de o
mare valoare.

1 frumoasă și prețioasă broșă.

Un inel de aur 14 kt. pecetar pentru bărbat.

6 ceasornice remontoir de argint cu 3 capace

1 ceasornic de metal emailat.

Un binoclu fin.

6 ceasornice remontoir, de metal.

1 elegantă compotieră argintată, de mare valoare

Doă aparate economice de încălzit, inventate
de d. capi-
tan Castanô.

50 cutii de cremă, pudră și săpun „FLORA“

în cutii speciale, făcute anume pentru abonații noștri,
reprezentând fotografiile Regelui
și Reginei, comandate anume
pentru premii.

Toți acei cari se abonează cu începere de azi,
mai primesc gratuit și un volum din *Memoriile*
Regelui Carol I.